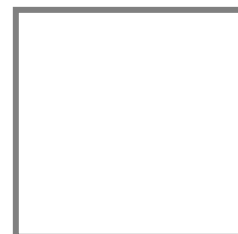

PAMÁTNÍK HOLOCAUSTU

Návrh na realizaci památníku holocaustu v Brně

Textová část

Obsah

I.	Seznam všech částí výtvarného návrhu	3
II.	Úvod – předmět soutěžního návrhu	3
III.	Části díla a jeho realizace	3
IV.	Ideový záměr	4
V.	Širší vztahy	5
VI.	Popis použitých materiálů	5
VII.	Postup práce	5
VIII.	Cenová rozvaha	6

I. Seznam všech částí výtvarného návrhu:

a) Soutěžní model M 1:20

Materiál modelu – 3D printing, dřevo, polyester, MDF, tmel.

b) Textová část

c) Panely:

- Panel 1 - idea, perspektivy a zákresy do fotografií
- Panel 2 - technická dokumentace, situace M 1:1000, půdorys, pohledy, řez M 1:50

II. Úvod – předmět soutěžního návrhu

Památník je tvořen monumentální deskou - tabulí obdélníkového tvaru, která stojí na dvou kolejnicích s pražci. Deska je rozdělena na dvě poloviny a je celá tvořena řadou jmen. Mezi dvěma kolejnicemi jsou v zemi zapuštěné pražce.

III. Části díla a jeho realizace

Pomník sestává ze tří částí:

- Tabule jmen
- Koleje s pražci a pamětním nápisem obsahujícím závaznou textovou část.
- Násep - podstavec

Tabule se jmény sestává ze dvou desek, které se v několika místech navzájem dotýkají. Jedna je zrcadlově převrácená. Je vytvořena z tlustých plechů - plátů (tloušťka asi 20 mm) z nerez oceli, ve kterých jsou laserem nebo vodním paprskem vyřezaná jména lidí. Jména jsou vyřezána v pásech, velmi hustě za sebou. Písmo je povrchově z obou stran vyleštěno.

Koleje, na nichž spočívají obě poloviny tabule, jsou z ocelové konstrukce pokryté plechem z oceli. Podobným způsobem jsou z cortenové oceli vytvořeny i pražce – do 16 - ti z nich je konkávně vytlačené číslo a datum transportu s uvedením počtu obětí – symbolizuje z Brna vypravené transporty - dvanáct transportů Židů a čtyři transporty Romů.

Celý památník spočívá na podstavci, který tvoří vyvýšená plocha znázorňující železniční násep. Povrchově je zpevněný kameny a betonem. Některé z kamenů nesou jména míst, kde se nacházely koncentrační a vyhlazovací tábory. Mírný sklon náspu umožňuje bezbariérový přístup a mírně vyzvedá celý pomník nad okolní terén.

Osvětlení: - spodní osvětlení umístěné v základovém betonu v patě tabulí se jmény. V noci podpoří monumentálnost a umocní dojem mementa.

IV. Ideový záměr

Památník vychází z práce se symbolikou jména jako takového. Jméno je ideovou osou celého památníku a v několika úrovních a podobách se váže k jednotlivým částem celého díla.

Ústřední, hlavní část památníku, která je zároveň největší, je celá tvořena jmény lidí. Jméno člověka je první slovo, které člověk jako dítě rozeznává - dlouho před zájmenem 'já'. Jak člověk dospívá, jméno jde s ním a většinou ho doprovází po celý život. Je mnohdy tím jediným, co po člověku zůstane, když zemře. Chápeme památník jako projev úcty těm, kteří byli násilně odvlčeni a zavražděni v rámci hrůzné vyhlazovací mašinérie. Mašinérie, která chtěla fyzicky zlikvidovat člověka v jeho samotné existenci. Jméno je zde symbolem každého jednoho člověka.

Jména mají ale i místa, kde byli v duchu rasistických persekucí lidé likvidováni. Jména či označení měly i jednotlivé transporty lidí do koncentračních táborů.

Počty obětí byly obrovské a mnohdy i nezjistitelné, proto je ústřední socha tvořena proudem jmen, jež se v ose památníku jakoby vytrácí. Jsou tvořena jednotlivými písmenky, která zde plní funkci stavebních kamenů, či tzv. pixelů celého obrazu. Jsou z nerezové oceli, která má symbol pevnosti a zrcadlí se v nich celá okolní krajina. Především však v tomto „zrcadle“ z písmen může každý divák spatřit sám sebe. Jako by tabule říkala, že i každý další člověk může být jednou z dalších obětí, když by se někdy ještě staly podobné hrůzy. V podstatě každý divák zde může nalézt jméno své anebo jméno svých bližních, protože jména jsou pouze symbolická – jedná se o proud jmen z kalendáře. Tento seznam jmen má budit dojem jakési nadčasovosti, poukazovat na potřebu nezapomenout. Jedna polovina tabule je zrcadlově převrácená – čitelná z druhé strany. Deska je zároveň symbolickým náhrobkem všem obětem. Zrcadlení naráží na další prvek a symboliku celého památníku – na proud času. Jakýsi hlavní pohled a přístup je chápán ze směru od třídy Milady Horákové. Symbolicky v tomto směru v ose jsou směřovány stylizované koleje, které mají prvních 16 pražců před ústřední deskou s názvy jednotlivých transportů (odpovídá přesně počtu transportů, vyslaných z Brna). Právě zde se naskýtá místo pro případný pietní akt, vzdání pocty obětem anebo jen k zamyšlení se.

Pražce, které se z tohoto pohledu nacházejí za ústřední tabulí, jsou bez jakéhokoliv nápisu, jen na posledním z nich je slovo NEZAPOMEŇME v češtině, romštině a hebrejštině. Materiál cortenové oceli je zde použit symbolicky. Je kontrastem k ušlechtilé a leštěné oceli, která je od středu a z části i shora jako by marasmatická, jména jsou drcena, písmenka mizí. Narážka nejen na zrušné ničení a zabíjení, ale i na pojem časové pomíjivosti – vanitas. Tato myšlenka je obsažena i v motivu odrazu v tabuli, stejně jako v kolejích, které jsou přerušené, přesto pokračují dál, tak jako čas. Jen na konci divák najde poslední pražec s velmi důležitým mementem. Půdorysně je památník vykřičníkem.

Podstavec, tvořený kameny, není jen násep, ale i parter celého památníku. Ztvárňuje jednak stylizovaný železniční násep (zároveň jakýsi pomyslný perón), stejně tak může být chápán i jako symbolický hrob. Je sestaven z kamenů různé velikosti, na způsob opěrných stěn železnic, které často za války vězňové z táborů nuceně lámali a vyzdívali. V největších kamenech jsou vytesány názvy míst, kde se nacházely koncentrační a vyhlazovací tábory. Tyto kameny by mohly mít i konkrétní místa původu – tedy mohly by být dovezeny z oněch míst, jejichž jména ponosou.

Celý památník je chápán jako více pohledové dílo. A to nejen z hlediska kompozičního, ale i myšlenkového. Je proto pochopitelné, že před samotnou realizací se v rámci detailů, zejména textových údajů, připouští širší diskuse ve věcech obsahových.

V. Širší vztahy

Park Náměstí 28. října je situován v těsné blízkosti parku Lužánky a je logicky propojen s paralelní parkovou třídou Kapitána Jaroše. Obdélníkový tvar parku je lemován stromy, které vytváří klidovou zónu. Systém chodníků vytváří dva kruhy po stranách a obdélník mezi kruhy, umístěnými v podélné ose rovnoběžně s ulicí Nám. 28. října. Jeden kruh uzavírá sousoší, v druhém kruhu se nachází dětské hřiště.

Památník je umístěn na vyvýšenině cca 300mm nad terénem a jedna jeho část tvoří výškovou dominantu celého prostoru.

VI. Popis použitých materiálů díla ve finální podobě

Tabule jmen – nerez ocel – dva až tři pláty, které jsou spojeny čepy do jedné celistvé tabule. Mají vyřezaná písmena – jména.

Kolejnice – cortenová ocel v kombinaci s nerez ocelí.

Pražce – 24 pražců, z toho:

23 pražců z cortenové oceli, z nich 16 s nápisem – navařené anebo protlačené nápisy

1 pražec z nerez oceli s nápisem v technice inkrustace bronzem (vyfrézované negativní písmo vyplněné bronzovými písmeny).

Základ z prostého betonu v dimenzích stanovených statickým výpočtem na základě podrobných podkladů o zatížení a o vlastnostech základových půd.

Násep s použitím betonu, lomového kamene a hrubého kameniva.

Použité osvětlení – exteriérová svítidla určená k osazení do chodníku

VII. Postup práce:

- Vyhotovení výrobní dokumentace – sochařská část, prováděcí výkresy.
- Projektová dokumentace – stavební část.
- Vytvoření parteru – betonové základy, vyvýšenina - násep.
- Vytvoření tabulí se jmény – vyřezání jmen do nerez oceli za pomoci laseru/vodního paprsku, následně osazení na místě do betonového základu.
- Vyhotovení pražců z cortenového plechu – následně montáž na místě.
- Vyhotovení konstrukce a plechové krytiny kolejnic - montáž na místě.

VIII. Cenová rozvaha: